

Dosarul nr. 2ra-1298/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. O. Parfeni)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. I. Secieru, V. Mihaila, Iu. Cotruță)

ÎNCHEIERE

30 septembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Iurie Bejenaru
Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursului declarat de Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Igor Hlopețchi împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenienți accesorii Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova, Sergiu Solova, angajat al Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova, executorul judecătoresc Anatolie Bănărescu cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 16 iunie 2020 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 16 august 2019, Igor Hlopețchi a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenienți accesorii Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova, Sergiu Solova, angajat al Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova, executorul judecătoresc Bănărescu Anatolie solicitând constatarea faptului încălcării dreptului recunoscut de art. 6 §1 și art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenția Europeană prin neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii din 18 decembrie 2014 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău, pentru perioada până la momentul pronunțării hotărârii, compensarea prejudiciului moral cauzat prin încălcarea dreptului recunoscut de art. 6 §1 și art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenția Europeană prin neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii din 18 decembrie 2014 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău, materializată prin adjudecarea din contul bugetului de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova, a sumei de 200001 lei.

În motivarea acțiunii, reclamantul a invocat că, la 22 iulie 2013 a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Fiodor Ghelici și Claudiei Iațco, intervenienți accesorii SRL „Simpals”, Publicația Periodică „Moldavscaia Vedomosti”, SRL „MLD Media”, SRL „Alliance Trade Group”, SRL „Panorama DC”, SRL „Intract Media”, SRL „Info-Prim Neo”, SRL „Știri Media TV” cu privire la apărarea onoarei, demnității și repararea prejudiciului moral. Prin hotărârea din 18 decembrie 2014 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău, menținută prin decizia din 16 decembrie 2015 a Curții de Apel Chișinău, a fost admisă parțial acțiunea și au fost recunoscute

declarațiile expuse lui Fiodor Ghelici și Claudiei Iațco ca fiind judecări de valoare, fără substract factologic, defăimătoare, false și care lezează onoarea și demnitatea și au fost obligați Fiodor Ghelici și Claudia Iațco de a dezminți informația care îl lezează direct, cu următorul conținut: „Se dezmințe informația răspândită la data de 19 iunie 2013 de către Ghelici Fiodor și Iațco Claudia, în timpul conferinței de presă la agenția IPN și care ulterior preluată de alte surse de informare în masă. Informația cu referire la Hlopețchi Igor nu corespunde adevărului”. Totodată, au fost obligați să difuzeze prin aceleași portaluri electronice prin care a fost răspândită informația care îl vizează direct și anume prin: <http://www.noi.md>, <http://www.pan.md>, <http://www.vedomosti.md>, <http://totul.md>, <http://unimedia.info>, <http://news.point.md>, <http://epresa.md>:<http://IPN.md>. De asemenea, a fost încasată, în mod solidar, din contul lui Fiodor Ghelici și Claudiei Iațco în beneficiul său suma de 50000 de lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat. În rest, cerințele au fost respinse ca fiind neîntemeiate. Prin încheierea din 20 aprilie 2016 a Curții Supreme de Justiție, recursurile declarate de Fiodor Ghelici și Claudia Iațco au fost declarate ca fiind inadmisibile.

Reclamantul a menționat că, în procedura executorului judecătoresc Anatolie Bănărescu se află la executare documentul executoriu nr. 2-548/14 din 16 decembrie 2015, unde are calitatea de creditor. Pe parcurs, a aflat că la data de 18 ianuarie 2018 la Claudia Iațco a apărut o creanță față de bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova, în sumă de 151276 de lei care inter alia acoperă integral creanța. Astfel, la 11 mai 2018 executorul judecătoresc a fost informat despre existența unei astfel de creanțe, solicitând în acest sens urmărirea mijloacelor financiare lichide. Drept urmare, a fost înaintată o somație către Ministerul Justiției al Republicii Moldova și Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova, fiind aplicat sechestrul pe mijloacele financiare în limita sumei de 50000 de lei. Prin prisma art. 99 Cod de executare, creanța pecuniară se consideră sechestrată de la data înmânării somației. Astfel, suma de 50000 de lei care era scadentă la data 18 ianuarie 2018, se consideră sechestrată din momentul aplicării ștampilei Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova pe somația executorului judecătoresc.

În continuare, reclamantul a indicat că, în luna august 2018, angajatul în direcția contencios și control legalității a Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova, Sergiu Solova, prin rezoluția conducerii Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova, a recepționat de la angajații Ministerului Justiției al Republicii Moldova documentul executoriu privind suma de 151276 de lei, dintre care suma de 50000 de lei trebuia consemnată la contul executorului judecătoresc. Astfel, acționând din postura de agent al statului cu rea-voință, prin fapte de abuz de serviciu a transferat sumele sechestrate la contul special al Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova, de unde au fost ridicate de către Claudia Iațco, fără a fi transferați la contul special al executorului judecătoresc, prin ce a fost subminată întreaga procedură de executare, fiind violate grav interesele legale ale creditorului. În aceste condiții, pornind de la natura procedurii de executare și anume dezmințirea informației false și defăimătoare care până în prezent generează efecte juridice negative și compensarea prejudiciului moral, se consideră îndreptățit de a se adresa în temeiul Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat

prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii instanței de judecată.

Prin hotărârea din 14 noiembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Igor Hlopețchi și s-a constatat ca fiind încălcat dreptul lui Igor Hlopețchi garantat de art. 6 § 1 din CEDO, art. 1 Protocolul 1 la Convenție, cauzat prin neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 18 decembrie 2014, în perioada 22 ianuarie 2016- 14 noiembrie 2019; s-a încasat de la bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova, în beneficiul lui Igor Hlopețchi suma de 5000 de lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 18 decembrie 2014, în perioada 22 ianuarie 2016 –14 noiembrie 2019; în rest, acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia din 16 iunie 2020 a Curții de Apel Chișinău s-au respins cererile de apel depuse de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și de Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova; s-a admis apelul declarat de Igor Hlopețchi și s-a modificat hotărârea din 14 noiembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Igor Hlopețchi împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenienți accesorii Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova, Sergiu Solova, angajat al Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova, executorul judecătoresc Anatolie Bănărescu cu privire la constatarea încălcării dreptului prevăzut de art. 6 § 1 din CEDO, art. 1 Protocolul 1 la Convenție, cauzat prin neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și repararea prejudiciului moral, în partea încasării prejudiciului moral, majorând suma încasată de la 5000 de lei până la 35000 de lei; în rest hotărârea a fost menținută.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a conchis că prima instanță având în susținere prevederile Legii nr. 87 din 21.04.2011 cu privire la repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și prevederile art. 6 § 1 din CEDO, art. 1 Protocolul 1 la Convenție, corect a ajuns la concluzia temeiniciei pretenției privind constatarea încălcării dreptului lui Hlopețchi Igor garantat de art. 6 § 1 din CEDO, art. 1 Protocolul 1 la Convenție, cauzat prin neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 18.12.2014, în perioada 22.01.2016 –14.11.2019.

Totodată, a considerat incontestabil faptul că instanța de fond just a stabilit că Hlopețchi Igor în baza prevederilor art. 5 alin. (1) al Legii nr. 87 din 21.04.2011, are dreptul de a solicita repararea prejudiciului moral în urma constatării faptului că a fost încălcat dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești. Prin acțiunea înaintată Hlopețchi Igor a solicitat suma de 200001 lei cu titlu de prejudiciu moral.

Astfel, cu referire la cuantumul prejudiciului moral, instanța de apel a relevat că, unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral este criteriul echității, care exprimă că, indemnizația trebuie să prezinte o justă și integrală despăgubire. În temeiul jurisprudenței CEDO, acest criteriu se traduce prin necesitatea ca, partea vătămată să primească o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral suferit. Cuantumul despăgubirilor trebuie astfel stabilit, încât

acestea să aibă efect compensatoriu și nu trebuie să constituie nici sume excesive pentru autorii daunelor și nici venituri nejustificative pentru victimele daunelor. Respectiv, în litigiul dedus judecății, instanța de apel a considerat că în urma încălcării dreptului lui Hlopețchi Igor la neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii Judecătoreiei Buiucani, mun. Chișinău din 18.12.2014, în perioada 22.01.2016-14.11.2019, reclamantul a suferit un prejudiciu moral, însă suma solicitată de reclamant în cuantum de 200001 lei este exagerată, instanța considerând echitabilă și suficientă pentru compensarea prejudiciului moral cauzat reclamantului în urma tergiversării neexecutării în termen rezonabil a hotărârii și care ar atinge scopul și finalitatea prevăzută de lege suma de 35000 de lei. Aici, ținând cont că și însuși constatarea încălcării dreptului reclamantului garantat de art. 6 § 1 din CEDO, art. 1 Protocolul 1 la Convenție, cauzat prin neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii Judecătoreiei Buiucani, mun. Chișinău din 18.12.2014, în perioada 22.01.2016 – 14.11.2019, reprezintă o satisfacție capabilă de a compensa în rest prejudiciul moral cauzat.

La 01 august 2020, Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 16 iunie 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea cererii de recurs, casarea hotărârea primei instanțe și a deciziei instanței de apel cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului s-a invocat că instanțele de judecată concluzionând în favoarea admiterii parțiale a acțiunii, nu au luat în considerare că la intentarea prezentei cauze civile, titlul executoriu a cărui neexecutare se pretinde, era deja parțial executat. La fel, nu au analizat nici faptul dacă la înaintarea somației pentru suma de 50000 de lei, titlul executoriu era executat parțial debitorii.

Totodată, a considerat greșită concluzia instanțelor precum că nu a fost informat executorul judecătoresc despre deschiderea contului unic la BC „Moldova Agroindbank” SA pe numele Claudiei Iațco în vederea transferării sumei adjudecate, deoarece are deschis un singur cont bancar pentru transferul sumelor adjudecate. Transferul se realizează la cererea creditorilor care nu dețin conturi bancare, în scopul evitării reținerii comisionului de transfer și din alte motive.

Recurentul a opinat că decizia instanței de apel nu este motivată în partea majorării cuantumului prejudiciului moral, care o consideră exagerată. La fel, nu s-a luat în considerare că debitorii au bunuri cu drept de proprietate, suficiente pentru acoperirea integrală a creanței creditorului.

Copia recursului declarat a fost expediată în adresa intimaților, conform scrisorii de însoțire datate cu 12 august 2020 (Vol.II, f.d.31) și a fost recepționată de către Igor Hlopețchi și Ministerul Justiției al Republicii Moldova la 14 august 2020, conform avizelor de recepție (Vol.II, f.d.33-34). Corespondența adresată lui Sergiu Slova a fost restituită cu mențiunea „nereclamat” (Vol.II, f.d.35-36), iar cea adresată executorului judecătoresc Anatolie Bănărescu, cu mențiunea „plecat” (Vol.II, f.d.37-38).

La 27 septembrie 2020, prin intermediul poștei electronice (Vol.II, f.d.39), Igor Hlopețchi, reprezentat de avocatul Igor Hlopețchi, a depus referință la cererea de recurs, exprimând poziția în favoarea declarării recursului inadmisibil.

Alte referințe la cererea de recurs, în temeiul art. 439 alin.(2) Cod de procedură civilă, până la data judecării cauzei în ordine de recurs, nu au parvenit.

În conformitate cu prevederile art. 434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Decizia instanței de apel a fost adoptată la 16 iunie 2020, iar cererea de recurs a fost depusă la 01 august 2020, ceea ce denotă că recursul este declarat în termen.

Examinând temeiurile recursului declarat de Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stipulează că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În temeiul prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul părții recurente cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 433 lit. a), art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova împotriva deciziei din 16 iunie 2020 a Curții de Apel Chișinău.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat